Alf Brandtieng

En intervju av Julia Peralta

12 december 2007

Intervju 36

Från matematikmaskin till IT

Denna intervju har genomförts inom ramen för projektet Från matematikmaskin till IT som är ett samarbete mellan Avdelningen för teknik- och vetenskapshistoria vid KTH, Dataföreningen i Sverige och Tekniska museet finansierat av Riksbankens Jubileumsfond och Stiftelsen Marcus & Amalia Wallenbergs minnesfond. Originalinspelning och transkript finns tillgängliga på Tekniska museet i Stockholm. Intervjun bör refereras på följande sätt:

Alf Brandtieng, intervju från 2007 av Julia Peralta, Avdelningen för teknik- och vetenskapshistoria, KTH, Stockholm.

Nyckelord: Västerås stad datacentral, EDIT, CVA, Flygvapnet, Kommundata, KOMB, ARKIVA, K-PAI, IBM, UNIVAC, 1401, Data General.

Abstract

This interview with Alf Brandtieng was conducted at the local Council in Västerås by Julia Peralta on 12 December 2007. It covers Brandtieng's work at Västerås Council's computer lab and his first contact with digital technology as a programmer with the Swedish Airforce at the beginning of the sixties. Brandtieng was involved in the development of the first computer software programs used within the public sector in Sweden. He was also involved in the production of computer software user manuals. In this interview Alf Brandtieng describes how computer technology was first introduced and implemented by the local public sector institutions. The computer lab in Västerås was also used by other local councils in the mid-Swedish region up until it was taken over by *Kommundata* in the eighties.

Informant: Alf Brandtieng
Intervjuare: Julia Peralta
Tid: 12 december 2007
Plats: Västerås

Julia Peralta: Jag sitter med Alf Branting i Västerås och det är den tolfte i tolfte 2007. Vi börjar Alf med att du berättar, lite grand om din bakgrund. Var är du född någonstans och vart gick du i skolan?

Alf Brandtieng: Okej, jag är född i Karlskrona den fjortonde i andra 1936 men, på den tiden dog mammor i barnsäng och min mamma dog när jag föddes så att, då tog min pappas syster hand om mig. Jag uppfostrades i Hovmantorp mitt i Glasriket, från den tiden och fram till jag var sjutton år och skolan då, folkskola, sjuårig folkskola. Sedan så värvade jag mig i flygvapnet som signalist, och där fick man ju en viss utbildning, man sade ju lite lättsamt att det var till realskolenivå på de allmänbildande ämnena och sedan så var ju vanlig militärutbildning då. Och, det var, skall jag tala om hur länge jag var där?

Julia Peralta: Ja, om… Kommer du ihåg det?

Alf Brandtieng: Nej, men jag har ett papper. Ja, jag var nio år i flygvapnet i alla fall.

Julia Peralta: Nio år.

Alf Brandtieng: Sedan så sökte jag till flygvapnet som programmerare, det var 1962 och, då var vi sådana som var utbildade signalister eller navigatörer eller trafikledare eller fältflygare…som man tog då. Då fanns ju ingen direkt utbildning för datapersonal på den tiden utan…

Julia Peralta: Nej.

Alf Brandtieng: Då var det ju leverantörerna som utbildade folk. Och sedan så var jag där på flygförvaltningens avdelning för ADB i Arboga på CVA heter det, Centrala Verkstäder, Verkstaden Arboga och var där i ett och ett halv år ungefär.

Julia Peralta: Som programmerare då?

Alf Brandtieng: Som programmerare ja, och…

Julia Peralta: För flygvapnet, fortfarande?

Alf Brandtieng: För flygvapnet fortfarande. Och jag höll på med, tjänstemannaplanering.

Julia Peralta: Och vad innebar det?

Alf Brandtieng: Det innebar att tjänstemännen skulle skriva tid och det var inget populärt område precis på den tiden, men. Satt man i en sådan där verkstad som hade underhåll på flygplan och liknande fick man ju vara i England och kolla på produktionen utav de här grejerna och så där och så fick man skriva tid alltså och det gjorde man även inne i verkstäderna, verkstaden. Sedan, efter ett och ett halvt år, då frågade han som var datakamrer här i Västerås kommun om jag ville komma över till Västerås kommun till deras

datacentral. Han hade tidigare varit min chef i Arboga och då var det ju två till från CVA i Arboga som flyttade över hit ungefär samtidigt.

Julia Peralta: Som han värvade eller?

Alf Brandtieng: Ja, så kan man ju säga, han ringde och frågade om vi ville börja där.

Julia Peralta: Er tre?

Alf Brandtieng: Ja. Och det gjorde vi då.

Julia Peralta: Du ville det?

Alf Brandtieng: Ja, det var ju intressant, man, du kommer ju in på andra spörsmål här än datatekniska, men det var ju så här att det var ju en möjlighet att göra en viss karriär. Det såg man redan då 1964 att den fanns och genom att byta jobb var ju, om man hade en sådan begränsad utbildning som jag hade då, var det ju att byta arbete som gjorde att man kunde få en högre lön.

Julia Peralta: Jag förstår.

Alf Brandtieng: Och, ja, …, hur var det, hur allmänt var det jag skulle prata om det här?

Julia Peralta: Nej men, fortsätt att berätta. Och sedan så började du här?

Alf Brandtieng: Ja, sedan började jag här då i Arboga, eller i Västerås, och…

Julia Peralta: Och vad var, det var nittonhundrasextio…?

Alf Brandtieng: Sextiofyra. Den första i fjärde 1964. I Västerås hade man redan en hålkortsavdelning och det var Stig Larsson som var bas för den, som du skall träffa i eftermiddag. Och, det vi fick börja med, eller det jag fick börja med, det var ju egentligen att konvertera över hålkortssystem till ett datasystem som gick i IBM 1401. Det första jag gjorde var en barnbidragsrutin för att skriva ut barnbidragsanvisningar. Det gjordes ju utav kommunerna själva på den tiden innan Försäkringskassan tog över det så småningom.

Julia Peralta: Ja, just det.

Alf Brandtieng: Men, och man kan ju säga det, den databehandlingen vi började med, det var ju mycket automation. Alltså, skriva blanketter eller räkningar eller, vad det nu kunde vara för någonting. Den mer sofistikerade databehandlingen fanns ju inte riktigt då, som den är idag.

Julia Peralta: Vad, förutom barnbidragsrutiner…?

Alf Brandtieng: Ja, den tog ju bara några månader att göra, sedan fortsatte vi ju vidare, det var hyresredovisning, kommunen hade ju, en massa bostäder som de hyrde ut och i den här tanken låg ju att Västerås inte skulle vara själva, alltså man skulle ha hjälp utav, kommunerna runtomkring skulle kunna utnyttja tjänsterna, men det var ju också till hjälp för att kunna ekonomisera det hela, utvecklingskostnader och sådana saker. Så, ja, hyres-

redovisning, sedan redovisning, ekonomisk redovisning och löner kom ju fast det ju var betydligt tyngre rutiner och de var inte jag delaktig i som programmerare utan det var andra personer. Vi var ju några stycken här då på systemavdelningen eller programmeringsavdelningen.

Julia Peralta: Hur många var ni, i själva datacentralen när du kom -64, hur många var ni då?

Alf Brandtieng: När jag kom då var vi ju, det var en datakamrer, det var vår chef…och sedan var det en gubbe till och Bengt Karlsson, Bengt Lindberg. Bengt Karlsson och jag och sedan kom Sixten, det är fyra, men det var ju då precis innan…

Julia Peralta: Ni var programmerare, alla fyra?

Alf Brandtieng: Det kan man säga, då var det dock lite olika bakgrund. Bengt Karlsson han var ju, …han var ekonom eller på något sätt, jag vågar inte säga riktigt på vilken nivå, men han tillhörde den ekonomiska personalen och lärde om alltså till, men det var ju en bra grund för att bygga ett ekonomisystem.

Julia Peralta: Ja, just det.

Alf Brandtieng: När det kom till lönerna där, Sixten som du har talat med, han hade ju jobbat med lönesystem i Arboga också och även, arbetat med det, bokstavligt alltså och, så han ingick ju i den gruppen som skulle programmera det.

Julia Peralta: Lönesystemet?

Alf Brandtieng: Ja, men alltså, systemering och programmering kan man säga, från vår sida, det var ju mer av datateknisk art alltså, kunskaperna om respektive system det fanns ju i kommunerna, eller kommunen om det var Västerås kommun. Så att vi samarbetade ju,… den bärande tanken var ju här att, kommuner skulle få det datasystem de ville ha, inte att de skulle prackas på något från datamänniskor egentligen…

Julia Peralta: Nej, tvärtom?

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: Underifrån eller, från kundens sida så…?

Alf Brandtieng: Ja, från deras sida, från kundens sida.

Julia Peralta: Ja, men, Alf, om ni var fyra då, programmerare, systemerare och sedan, fanns det andra… arbetsuppgifter?

Alf Brandtieng: Alltså, det var en registreringsavdelning, det får du fråga Stig hur många det var, för där, Stig fanns ju här då när vi kom, men de var väl tio, femton stycken tror jag.

Julia Peralta: Vad gjorde de?

Alf Brandtieng: De stansade hålkort.

Julia Peralta: Okej.

Alf Brandtieng: För, på hålkortsavdelningen då var det ju hålkort som var input hela tiden.

Julia Peralta: Ja, just det. Fanns det andra?

Alf Brandtieng: Ja, sedan fanns det ju operatörer då som kunde sköta de här hålkortsmaskinerna och vissa av hålkortsmaskinerna, de programmerades ju fast det var med sådana här brickor man satte i tampar. Jag kan inte det, har aldrig kunnat, men…de kunde.

Julia Peralta: Och sedan, fanns det andra?

Alf Brandtieng: Sedan fanns det ju en expedition som startade då för att, jag hoppar ju här, det blir mellan detaljer och stora saker, men i och med att vi satte igång med debiteringssystem så var vi ju tvungna till att ha någon slags uppbokning där man kunde, stämma av när folk betalade så man såg det att det var betalat. Det innebar egentligen att vi fick inbetalningar och registrerade in dem också och förde bort dem från de här utestående fodringar, som vi kallade det. Och samtidigt så tyckte vi då att vi hade en väldigt god affärsidé från datacentralen för att vi tog in alla pengar till oss, även om det var åt Köpings kommun som vi gjorde debiteringar så betalade man först till kommunala datacentralen i Västerås så skickade vi ut pengarna till kommunerna. Så då hade vi ju några dagar som vi hade dessa pengarna. Men det tog ju slut, man började förstå det där så då fick vi ju debitera…

Julia Peralta: Okej.

Alf Brandtieng: Ja, ja, det var väl en detalj. Den här expeditionen ökade då och sedan, i och med att vi fick färdiga system då fodrades det ju mer folk alltså för, som kunde assistans och så där så att, ja, till att börja med så var det dom som stod för den på expeditionen.

Julia Peralta: De assisterade er också?

Alf Brandtieng: Ja, på det viset.

Julia Peralta: Vad gjorde de, assistans, vad innehöll det?

Alf Brandtieng: Ja, det kunde ju innebära, …assistansen, det var ju de som svarade på frågor om systemen då.

Julia Peralta: Om kunderna ringde och så?

Alf Brandtieng: Ja. Och, sedan var det ju, man skulle, så småningom då var det ju utbildning utav folk, våra kunder, i de rutinerna. Då var det ju en blandning utav sådant folk som vi som var programmerade som hade gjort rutinerna och andra då. Men, expeditionen skulle ju också, de såg ju till att allt blev utskickat, det var ju väldigt manuellt i början.

Julia Peralta: Kommer du ihåg hur, alltså, fanns det många kvinnor på den tiden?

Alf Brandtieng: Ja, registreringen var alla kvinnor.

Julia Peralta: Ja, just det.

Alf Brandtieng: När det gäller systemavdelningen eller programmeringsavdelningen då, jag märker, jag använder samma uttryck som vi hade då.

Julia Peralta: Ja, det gör inget.

Alf Brandtieng: Då, jag undrar när det kom in de första kvinnorna, det var väl Inga Bjuling, det var nog efter, det var nog inte på 70-talet… har jag en känsla utav.

Julia Peralta: Det var -80?

Alf Brandtieng: Ja, jag tror det. Sedan, vart ju systemavdelningen, det var ju lika lön för samma jobb eller vad jag skall säga.

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Det var ju jämställt när man väl kom in där, men i början var det ju bara män som…

Julia Peralta: Men när kvinnorna kom så fick de samma lön?

Alf Brandtieng: Ja, det var det, vill jag påstå. De var ju, kvinnorna som kom de var ju mer välutbildade än vad männen var, så att, den första som anställdes hon var fil. Kand. Sedan så var det, Inga där, och hon hade varit ADB-lärare så…Men, inom systemavdelningen, när de väl kom in där så vart det, det var samma lön för samma jobb. För registreringsavdelningen, den lönen låg ju inte på samma nivå som på systemavdelningen.

Julia Peralta: Var den lägre?

Alf Brandtieng: Ja, den var lägre. Sedan var det ackord också där. Sedan, i mer modern tid då försvann ju registreringsavdelningen och i det, vid det tillfället så fick alla chansen att testa sig om de ville bli programmerare eller operatörer. Och kunde få erfordringsutbildning för att gå vidare på det viset. Det som jag tänkte på då, det var ju att det var så få som ville testa.

Julia Peralta: Det var det?

Alf Brandtieng: Ja, de tyckte det var ett bra jobb de hade som stansoperatriser, fast det tog ju slut. Varför, varför tog vi det nu då?

Julia Peralta: Vi pratade ju om just hur arbetsplatsen såg ut…

Alf Brandtieng: Ja. Men alltså, arbetsplatsen, maskinrummet, det var hålkortsmaskiner. Sorterare och sådana här tabulatorer som kunde skriva ut och liknande och där fanns det ju operatörer då för det och sådana som kunde sköta de där maskinerna och så registre-

ringsavdelningen med de här som stansade och så, några få programmerare då. Det var det hela.

Julia Peralta: Men sedan så ökade antalet anställda, gjorde det inte det?

Alf Brandtieng: Jo. Det kom ju slag i slag. Det blev fler programmerare. Till att börja med så hade vi ju inte egen dator, utan vi körde ju på IBM:s dator uppe i skyltfönstret här vid Stora Torget, när det var barnbidrag, vi hade ju så lite körningar. Då var barnbidragskörning den första, det var en gång i kvartalet då satte vi upp en stor skylt på torget, där stod det, ”nu kör kommunala datacentralen i Västerås barnbidragsblanketter för kommunen” och så räknade vi upp allihop.

Julia Peralta: Satt ni så att alla som gick förbi såg er, eller…?

Alf Brandtieng: Ja, det gjorde vi ju också. Vi satt ju i skyltfönstret och det var ju innan man kastade sten på fönster och liknande.

Julia Peralta: Ja, just det. Hade ni vita rockar på er och så?

Alf Brandtieng: Nej, nej, men IBM:s operatörer hade det. Men vi, de här datakörningarna, de var ju så få så att, det var ju likadant, bostadsbidrag det var väl också en gång i kvartalet. Och, ja, det körde vi ju som hade gjort systemen. Sedan när ekonomi började komma in i bilden och det blev fler debiteringssystem och så där då, då blev det ju mer behov utav dator på plats hemmavid vad.

Julia Peralta: Ja. Men, antalet anställda, det ökade…?

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: Så småningom så försvann den här registreringsavdelningen…?

Alf Brandtieng: Ja, fast det var långt senare.

Julia Peralta: Hur lång tid tog det?

Alf Brandtieng: Ja, den försvann ju på, det var ju på 80-talet.

Julia Peralta: Ja, så pass sent?

Alf Brandtieng: Ja. Så var det.

Julia Peralta: Hade ni hålkortsmaskiner?

Alf Brandtieng: Nej, på datorn kunde man läsa hålkort.

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Alltså, hålkortsläsning var det på dem.

Julia Peralta: Ända fram till 80-talet?

Alf Brandtieng: Ja. Det var ju när lönerna, där började man med optisk läsning, då skickade man det till en datacentral i Stockholm och man läste in det och fick ett band. De här inbetalningarna som vi pratade lite grand om, och debiteringssystemen, de skickades med band också, men när man gjorde själva räkningen och så där in-data för det var ju stansunderlag, kallade vi ju det. Det fanns stansunderlag till varenda system innan det blev i realtid eller sådär. Och därför var det mycket stansning och, jag menar, kommunerna, det var ju Uppsala, Västerås, det var Köping, Arboga, Hallsta, Sura, Sala, Norberg, Fagersta, Skinnsberg…

Julia Peralta: Mora?

Alf Brandtieng: Enköping, Mora, …, ja, det fanns lite andra kunder.

Julia Peralta: Kommer du ihåg hur många det var?

Alf Brandtieng: Många kommuner.

Julia Peralta: Du kommer inte ihåg hur många exakt?

Alf Brandtieng: Nej. Det var olika i varje system, alltså man löste ju in sig per system. Ungefär samtidigt då som vi började här i Västerås höll ju också Kommunförbundet på med sin datacentral i Västsberga. Och, man kan väl tänka sig, eller jag upplevde det som att kommunen var väldigt mån om att ha sina idéer kvar om hur det skulle se ut och var inte så där pigga på att ansluta sig till Kommundata i början då.

Julia Peralta: Nej. Men Alf, om vi går tillbaka till -64, när du kom. Det första du fick göra, de här rutinerna för barnbidraget. Sedan, hur utvecklades ditt arbete. Vad fick du göra sedan. Jobbade du som systemerare hela tiden på datacentralen eller fick du andra uppgifter så småningom?

Alf Brandtieng: Nej, det var inte förrän 1972, då blev jag systemchef.

Julia Peralta: Vad gjorde du då?

Alf Brandtieng: …, ja, då skulle jag leda en avdelning då som ju bestod utav…15 till 20 stycken programmerare och systemmän. Och vi skulle ju också då se till att vi fick in nya rutiner i datamaskinen. Man kan ju säga att från början, -64, då var det automatisering vi hade sysslat med mycket för att få bort sådana jobb alltså, som var besvärliga, vi sade ju nej till jättemycket sådana här hålkortslådor som de kom med, där de hade ett register eller någonting sådant där. Det sade vi, det är för lite, det sysslar vi inte med i en datamaskin.

Julia Peralta: Nej.

Alf Brandtieng: Men jag menar, lite senare då började vi ju att syssla med dem också. De ingick ju i det stora hela på något vis. Sedan var ju jobbet också, det var ju en slags försäljning. Vi hade ingen säljkår eller någonting sådant där, utan vi gjorde ju reklam i den mån vi kunde för vår dataavdelning var och en som var på systemavdelningen. Det gällde ju också att vi skulle se till att vi fick dokumentation, det skulle bli handböcker för användare för varje system, hur enkelt det än var så skulle det finnas sådant och, ja, det var de delarna. Man skulle administrera det och sedan så var ju gubbar och gummor som

jobbade där. De hade ju speciella applikationer som de skötte, som Karl-Erik Franke-Blom, hade du träffat honom?

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Ja, han, jag menar, han jobbade ju med ekonomi och då var han både, kundsystemman och han utvecklade och programmerade tillsammans, så småningom, med flera då. Och så var ju hela systemavdelningen uppdelad på det sättet.

Julia Peralta: Ja. Och du hade ansvaret över den här avdelningen?

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: Hur länge hade du det?, var det tio år, fem år?

Alf Brandtieng: -72, -82, ja, det måste ju ha varit mer än tio år. Vi fick en ny VD här som hette Karl-Erik Andersson och, då blev jag skickad på ett annat jobb alltså… eller, som hade med kommunalteknik att göra och det måste ju ha varit på 80-talet. Mitt systemchefsjobb där hade ju, nej men, varför försvann det, … måste vi gå tillbaka till det här? Den första september 1979, då gick Kommundata in i kommunala datacentralen med med 49 procent eller 51 procent, det är jag osäker på. Kommunen hade det ena och i och med det, nej, jag måste tänka på det där. I och med att vi blev bolag då… blev det en VD. Jag har inte varit så där mycket för titlar, det har inte varit min grej.

Julia Peralta: Och i och med det så blev det ytterligare förändringar i verksamheten?

Alf Brandtieng: Ja, det blev det ju också, men i och med att Kommundata kom in i bilden så blev det ju.

[Paus]

Alf Brandtieng: Produktområdeschef, då fick man ett helt produktområde. Det var kommunalteknik alltså, kartframställning och sådana här grejer och innan var jag systemchef, men då hade vi turbulens när den nya VD:n kom. Jag satt i källaren i tre veckor, jag skulle bort.

Julia Peralta: Satt du i källaren i tre veckor?

Alf Brandtieng: Ja, jag fick ett tjänsterum nere i källaren på Kommundata.

Julia Peralta: Varför?

Alf Brandtieng: För att jag inte skulle prata med de andra, enligt den nya VD:n, men så ändrade han sig.

Julia Peralta: Varför skulle inte du prata med de andra?

Alf Brandtieng: Nej, det var väl att man skulle väl ha bort den stil som fanns på kommunala datacentralen…för att hitta något nytt och något nytt sätt och…

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Men, …, ja, jag är inte riktigt klar på det där med, vad, när systemchefsjobbet försvann.

Julia Peralta: Men då blev du produkt…?

Alf Brandtieng: Områdeschef. Det innebar ju då att jag hade jag ju inte alls med de här systemen som jag hade haft tidigare att göra, utan då jobbade jag med, alltså, typ, kommunal mätning, beräkning och, KOMB hette det systemet då och AUTO CAD och sådana jobb, men i ett slags sammanhållande arbete då och man hade ju även ett slags ekonomiskt ansvar för det här produktområdet.

Julia Peralta: Ja, var du försäljare också?

Alf Brandtieng: Ja, nu är vi inne på Kommundata egentligen och deras organisationt. Kommundata genomgick ju en stor omvälvning när man anställde regionchefer, försäljning ute i regionerna, innan hade det ju varit sådana som jag, som var försäljare och systemmän, men då blev det ju mer försäljarpersonal alltså som skötte om det och, men då när det gällde kommunalteknik så var det lite olika där. Man hade inte rätt kompetens egentligen för att sälja sådana grejer. Utan man var bäst på ekonomi och löner och liknande system. Så då fick vi ju jobba med det också, sedan hade man ju användarmöten. Som produktområdeschef då så hade jag ju, …, tio olika delområden, räddning, miljö, kartframställning, väg, vatten, avlopp och, alltså datasystemen för hela det här området. Hela det området sedan, det blev ju det man kallade TEKIS då och som blivit ett företag utanför kommundata.

Julia Peralta: Vi går tillbaka. Det var framför allt de här rutinerna för barnbidragen och hyresredovisningar och ekonomisk redovisning och löner som ni sysslade med?

Alf Brandtieng: På den kommunala datacentralen, vi kallade ju den kommunala datacentralen ända fram till det att Kommundata…trädde in i bilden. Ja.

Julia Peralta: Ja, okej. Och då, var det ju så att kommunerna beställde de här olika arbetena av er.
Och under den här tiden så jobbade du då som programmerare?

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: Ja. Utvecklade du också system?

Alf Brandtieng: Ja, det gjorde jag ju. Jag tyckte ju jag utvecklade även när jag konverterade dem. Men det blir mer tydligt då i förrådsredovisning exempelvis, då utvecklades system tillsammans med, från kommunen, lämplig personal som kunde det här. Men så det, alla de här, hyresredovisning, är likadant utvecklade. Det var, man var ju ensam från datahållet på det.

Julia Peralta: Men, Alf, systemutveckling som arbetsuppgift, den tillkommer lite senare eller hur, den fanns inte med -64, utan det växte ju fram?

Alf Brandtieng: Ja. Och då började man, man skulle titta på vilket system, ja, vilket princip man skulle använda sig utav och så där då. Och det, om du frågar mig nu vad det

hette så kommer jag inte ihåg det, det vi använde oss utav. Det har ju gått många år, det har runnit mycket vatten under broarna sedan dess.

Julia Peralta: Kommer du ihåg reaktionerna eller, inte bara reaktionerna, utan hur man brukade resonera om tekniken, från kommunernas sida, liksom från kundens sida och framför allt omgivningen, samhället. Tyckte man att det här var, wow, var det glädjerop eller var det skepsis eller…?

Alf Brandtieng: Ja, det, det var ju både och. Jag vet ju att, jag har ju varit med i ett par tillfällen där vi har lagt fram offerter om nya system och man har tagit fram att här kan man tjäna två personer eller, si och så många och där vi har fått stryka det ur de här offerterna, för att det var inte lämpligt. Sedan var det ju också det att det fanns ju en rädsla för dator… terminaler eller sådant där när man började komma, när det började komma terminaler, då märktes det framför allt på dem som var lite äldre, de var ju känsliga för det här…

Julia Peralta: Rädda...?

Alf Brandtieng: … De var rädda för att göra fel. Den rena administrationen, att datorisera den, jag märkte inte så mycket skepsis…mot det. Utan där var man nog ganska med, fast det var själv… det var när man skulle sköta det och man fick göra det själv, då var man rädd för att, nu kan det bli fel om jag trycker på fel knapp eller någonting sådant där. Men det var ju generationsfråga, eller det förändrades ju efterhand. Sedan var det ju betalningspåminnelser, när det började komma. Första gången vi skrev ut sådana på räkningsrutinerna ringde ju rätt mycket folk och var riktigt arga för att de hade fått en sådan. De hade skött sina räkningar hela livet tidigare, nu, med datorns hjälp då, då sköter vi oss inte längre. Det var ju en del sådant. En annan grej som jag tyckte var ganska kul, det var när vi skulle göra elräkningarna första gången, då gjorde man ett informationsblad och i det informationsbladet… visade man en räkning, hur den såg ut och skrev att det var information bara och det var på 86 kronor eller något sådant där, men det var faktiskt ett tiotal människor som klippte ur den här ur informationsmaterialet och gick till posten och posten tog emot pengar på den. Så de sände in det, så vi hade några hundralappar som hade kommit in på den vägen som vi inte visste vem som hade skickat in eller till vem de skulle. Men, så, det fanns sådana här konstigheter, det var likadant som med bokstäver. När man hade skrivare på den tiden, tyskt y, det fanns inte då och de som hette någonting med tyskt ü de fick ju ett u istället så det ringde ju en dam och sade, jag heter inte Fröken Luder, jag heter Fröken Lüder. Och vi kom ju överens så småningom att vi skulle skriva ett y då istället, och då menade man ju på att datamaskinen, den var ju dum. Men första tiden, det var ju, om man var systemman eller, ja, som vi jobbade, det var ju jättetrevligt. Folk tyckte vi kunde ju någonting som inte de kunde. Tyvärr tog ju den tiden slut, för att det var ju, ja, de märkte väl det att vi kunde kanske inte allt. Det som kom först, det var väl mer det här att man, det blev vissa grupper då som började att intressera sig för datacentraler och försöka krossa rutor eller…

Julia Peralta: Jaha, protesterade på det sättet?

Alf Brandtieng: Ja. Och, jag tänkte på det där skyltfönstret vi stod i, där uppe, det var därför jag tog det exemplet då, för där stod vi ju öppet i ett skyltfönster och folk stod och tittade där och så stod det en lapp där, ”här kör de… ” Några år senare var ju det nästan omöjligt att göra en sådan grej.

Julia Peralta: Varför? Fanns det grupper som protesterade genom att kasta sten på…?

Alf Brandtieng: Ja, det var, det var väl framför allt det att man ansåg att data, att det tog jobb. Det här med automatisering utav jobb och så där.

Julia Peralta: Jaha, att folk kunde bli arbetslösa?

Alf Brandtieng: Ja. Det här finns ju i litteraturen…någonstans att läsa där. Men, som ABB, där var det ju inbrottsförsök eller skadegörelse. Och sedan kom ju hela vågen med att varje datacentral skulle ha inpasseringskontroll och alltihop det här.

Julia Peralta: Kommer du ihåg när det här var?

Alf Brandtieng: Nej.

Julia Peralta: Nej.

Alf Brandtieng: Det är lika bra jag inte säger något.

Julia Peralta: Men var det många år senare, många år efter att du började… på datacentralen?

Alf Brandtieng: Ja, det måste ju ha varit på 80-talet eller någonting sådant där. Är det inte så?

Julia Peralta: Så sent.

Alf Brandtieng: Nej, det kanske det inte var.

Julia Peralta: Det var nog tidigare tror jag.

Alf Brandtieng: Ja, ja, du har säkert rätt. Tiden den krymper ihop bakåt.

Julia Peralta: Ja, men det är inte så säkert, det är inte så säkert. Men, det var alltså folk som var skeptiska som trodde att det skulle försvinna jobb, arbetstillfällen och, och…

Alf Brandtieng: Ja. Men det var säkert grupperingar det här som gjorde de där demonstrationerna.

Julia Peralta: Men blev det så då, försvann det några jobb?

Alf Brandtieng: …Ja, det kanske det gjorde, vissa typer utav jobb, men det kom ju säkert andra i stället. Det var ju så, det är ju bara att du tittar på vilket jobb man än har haft i samhället. Det har ju förändrats på olika sätt, det var ju mycket resonemang kring detta på löneberäkningssidan exempelvis där det satt stora grupper och räknade ut löner, det tog ju datorn över, men jag tror inte att det är någon som känner att de fick det sämre i och med att datorn kom in i bilden för de fick ju andra, det vart ju inte avskedande och sådant där, tror jag i det sammanhanget. Men registreringsavdelningen, datacentralens egen personal, de fick ju sluta om de inte ville…

Julia Peralta: Omutbilda sig?

Alf Brandtieng: …omutbilda sig, ja. …, men de har ju jobb idag. En sådan förändring i samhället, det kommer ju att fortsätta hela tiden. Då gav man datorn skulden men, jag menar, inget nytt.

Julia Peralta: Nej, Andra sidor av tekniken, som framfördes. … arbetsmiljö till exempel.

Alf Brandtieng: Ja, nu är vi ju inne på användarsidan. När det började komma terminaler ut på kontoren och så, då var det ju mycket resonemang om vad de skulle ha för hjälpmedel mot att man fick strålning eller ont. Man fick musarm och man fick ont i nacken och allting sådant där. Och där vill jag påstå att där gjordes ju, man var ju tillmötesgående där tror jag, tycker jag i alla fall, i kommunerna, på arbetsplatserna för att tillgodose de här önskemålen i möjligaste mån, men det förekom naturligtvis fortfarande sådana som inte var nöjda med att sitta vid en terminal. Det var ju mycket sådant där, resonemang om hur man skulle sitta i förhållande till terminalerna och så där och gick man in på en systemavdelning, där satt ju folk, hängde bakåt som i en fåtölj och med en fot upp på ett bord och så satt de och skrev och de fick inte ont någonstans. Medan, en som var pressad utav ett jobb kanske kände sig pressad utav att göra det framför en terminal. Vi hade ju inga sådana här våldsamma protester, tyckte inte jag.

Julia Peralta: Nej.

Alf Brandtieng: Men det är ju möjligt att det förekom?

Julia Peralta: Atmosfären var mest positiv, alltså det var mest…positivt bemötande tekniken fick?

Alf Brandtieng: Ja. Det tycker jag. Fast sedan är det klart, när det blev stopp, när man inte kunde betala ut fakturor en vecka, då blev det ju ett himla liv. Det blev… ju liksom, väldigt mycket mer liv för alltihop gjordes ju på en kort, kanske på en eftermiddag skrevs det ut många tusen utbetalningskort, om de uteblev.

Julia Peralta: Alf, du pratade om att de som gjorde det administrativa arbetet, de som jobbade mycket med liksom ekonomiavdelningar och administrativa arbetsuppgifter och sådant där, att de var ju mest positiva.

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: Fanns det andra grupper av de kommunala tjänstemän… alltså, jag tänker på socialsekreterare till exempel eller andra grupper som inte var lika glada?

Alf Brandtieng: Ja, …, jag tror att det var så, men jag vet inte. Jag jobbade inte med den här sociala sidan direkt själv, utan det gjorde andra.

Julia Peralta: Men varför tror du att de inte var så, lika glada?

Alf Brandtieng: Man, man hörde ju sådant resonemang och …det är olika skeenden där. Om man skall införa ett system då har du alltid ett antal människor som är missnöjda med det nya systemet. När det införs igen, då, ja, då är de inte missnöjda eller också har de sökt sig till ett annat arbete. Men sedan är det ju sådana här grupperingar då som är missnöjda för att det blir mekaniserat på något vis eller så. Nej, jag kommer inte ihåg

någon speciell sak. Jag tänker på, men det är ju långt senare då när jag kom in på det här med miljö också, första gången som jag var med på ett användarmöte med miljöchefer i Sverige. Ja, det var, vilka diskussioner man kan säga, det här var kanske 80-tal mot 90-talet, när vi hade användarmöten var det ju ofta så att folk, de satt ganska tysta, de lyssnade på vad vi sade, vi hade dragit upp några slags riktlinjer tillsammans med användare i Västerås kommun och man accepterade det och man hade någon synpunkt här och där, men plötsligt när jag kom in på det här området, miljö, det var unga människor, de var debattglada och de debatterade väldigt mycket. Det var långa möten, långt in på natten och idag vet jag inte, hur man ser på det här.

Julia Peralta: Och vad handlade det om då?

Alf Brandtieng: Om miljö, det var ju om, om vi säger ett miljösystem, de har ju en väldig massa information i olika register, om människor och djur och, om det är brandfarligt eller, och en massa sådana här grejer, och hur det här skulle se ut och vad lagen sade, vad man borde ha och, så att de var ju komplicerade, systemen. Då deltog, tycker jag, folk som inte var rädda för datorerna utan bara tyckte att datorerna skulle göra det de ville de skulle göra. Det var lite skillnad mot den första generationen, eller första delarna vi höll på med, i databehandlingen, då var nog användaren lite, tyst.

Julia Peralta: Och räddare? Men om vi liksom återgår till de här, vi säger, socialsekreterarna. Vad hörde. Jag vill bara skaffa mig en uppfattning om positiva och negativa sidor som folk trodde om datorer och sådant där?

Alf Brandtieng: …Jag är rädd för att jag inte hörde alla negativa för jag var så positiv själv, i hela mitt jobb ingick det att det här skall man använda sig utav.

Julia Peralta: Det här är bra?

Alf Brandtieng: Ja, och därför så kanske jag inte lyssnade på allt sådant där.

Julia Peralta: Nej.

Alf Brandtieng: Vi fick ju rätt mycket kritik, datapersonalen också för att vi använde något sådana här, fackuttryck och mycket, eller, svengelska och…

Julia Peralta: Som folk inte förstod?

Alf Brandtieng: … Ja, och det tog ju sin tid innan vi blev som folk, men det är ju så i alla yrken idag, då behöver man ju inte gå så långt.

Julia Peralta: Jag har tänkt på det här med integriteten, var det något problem som du fick höra?

Alf Brandtieng: Att man visste, nej, jag tycker det var väldigt lite, alltså på, nu vi ju långt tillbaka i tiden. Det var inte så vanligt, det fanns ju företag som spelade upp hur, nu när datorn tar över allting, de vet vad du har för politisk åsikt, vad du kommer ifrån för land och hur mycket du väger och var du handlar och när du handlar det och alltihop det där som vi har det idag, kan vi säga. Men det var ju, jag kan tänka mig, att det fanns folk som var rädda för det här, när man målade upp sådana här system, typ, de som var jagade, invandrare som kom till Sverige eller om man var kriminell eller …och i dataföreningen

förde man ju, man var ju väldigt noga med att registrena skulle vara renare, det skulle inte finnas onödig information och sådant där. Det såg man ju till och med genom. Men, nej, jag är mer rädd idag när jag går och handlar på ICA och jag trycker in mitt kundkort då ser man ju att jag köper för mycket fläsk, jag skulle äta mer grönsaker, eller systembolaget, då vet de att jag dricker vodka. Nej, men, jag är nog för positiv för att komma ihåg de här synpunkterna. Jag fick inga sådana där personliga påhopp, det tycker jag inte.

Alf Brandtieng: Jag tycker mitt jobb, det har varit roligt hela tiden. Och, jag vet ju att det finns faror med det för andra tyckte inte att det är lika roligt, men man kanske negligerar problemställningar ibland och det fanns ju kanske också delvis så där att folk de tyckte att vi bara körde över när datorn kom in i bilden, eller man sade, om det var fel på några jädra utbetalningar eller någonting sådant där, det är datorns fel, och det tyckte det var synd för det var ju inte alltid, eller, det var ju inte så ofta det var datorns fel.

Julia Peralta: Nej.

Alf Brandtieng: Det var ju mer vanliga fel så att säga, man hade lämnat in fel uppgifter eller, så det fick vi ju äta upp ganska mycket, men det var ju en fras, det förekom ju, överallt alltså att man sade, det är datorns fel och det förekommer än idag, vilket jag inte tycker man borde få säga.

Julia Peralta: Nej. Alf, varför införde kommunerna det här, alltså, tekniken, vad fanns det för…?

Alf Brandtieng: Ja, det var ekonomin. Det tror jag ju. Jag tror inte man såg den där ekonomiska vinsten direkt men man såg den på sikt alltså det här med att man kunde automatisera vissa tråkiga, många tråkiga jobb. Och man kan väl säga det att den här databehandlingen på den kommunala sektorn, den vart ju succé när Kommundata kom in i bilden för nästan varenda kommun, om de inte hade egen datacentral så var de med i Kommundata med de administrativa systemen. … På lönesidan gjordes det ju beräkningar hur mycket folk det skulle behövas för att räkna löner. Om man inte kunde automatisera det på något sätt och det skulle bli en väldig massa folk då, och det ligger inte i linje med hur man utvecklar en förvaltning att man bara ser att det utvecklas med för mycket människor. Utan man måste ta hjälpmedel. Samma sak kan ju sägas, när systemavdelningen blev för stor då kom ju Kommundata och gick in i den här kommunala datacentralen och ja, man gick ihop. Då vart ju rädslan i kommunen för att ha trettio människor som jobbar med utveckling, den vart för stor, för höga kostnader, samma gäller ju var man än sitter då.

Julia Peralta: …Fanns det andra, förutom kommunerna runtomkring som använde tjänsten, eller tjänsterna. Fanns det andra myndigheter man samarbetade med?

Alf Brandtieng: Vi samarbetade med, det kan man ju säga, i lönesystemet, med bankerna, ja, det var ingen myndighet där. Skatten drogs ju av och…statistik gjordes det ju av olika slag. Men, ja, sedan var det ju, vad heter det, barnbidragsregistret, när det kom över till Försäkringskassan och, men man hade ju också befolkningsregister att tillgå, som man kunde köra mot i olika system.

Julia Peralta: …Fungerade det bra?

Alf Brandtieng: Ja. Det tror jag. Kopplingen med myndigheterna tyckte jag… Sedan kanske man, i diverse fall, tyckte att det skulle vart mer, men, det var ju kanske mer ett tyckande än verklighet.

Julia Peralta: … Om jag ber dig komma ihåg de viktigaste förändringarna under den här tiden du jobbade vid datacentralen.

Alf Brandtieng: Tekniska förändringar eller vaddå?

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Ja, om man tar de, maskintekniskt då, då tycker jag väl att när man började att få ut lite terminaler i systemen så man kom i realtid var en stor förändring. Nästa, det är ju när PC:n kom in i bilden, allt liksom förändras, förhoppningsvis till det bättre då. När det gäller maskinerna, de har ju blivit mindre och mindre hela tiden så att ja, det blev lättare att programmera genom andra språk.

Julia Peralta: Ja, om man ser andra förändringar som påverkade arbetet. Ja, andra förändringar än de tekniska, politiska, att det tillkom någon lag eller andra förändringar du kan komma på, organisatoriska?

Alf Brandtieng: Jag kan inte erinra mig, den tiden som jag jobbade då med kommuner, det var ju i en datacentral egentligen hela tiden. Det är ju ett speciellt förhållande. Det är ju inte riktigt detsamma som om man sitter ute i ett företag och jobbar med deras egen databehandling. Det som förändrade för vår del mycket, det var ju när Kommundata tog över det då.

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: För då fick vi ju andra regler att följa och, men det var, det tyckte vi eller jag, får jag väl säga då, det tyckte jag var bra alltså för att, det var ju ändå så att varför skulle vi sitta och utveckla identiska system på två olika ställen. Det tyckte jag var bra. Sedan, jag menar, inträffar nästa steg, det är ju när PC:n blev poppis, och man har det i alla system, då försvinner ju datacentralens totala betydelse. Nu blev det ju mer för stora register, eller databaser som den är viktig, i övrigt fixade man ju allting själv. Och Kommundata idag är ju inte så stort. Det finns inte.

Julia Peralta: Nej.

Alf Brandtieng: Så att man, men jag menar, ja, det förändras hela tiden den delen som jag blev produktområdeschef för kommunalteknik, det är ju ett privat företag idag som har samma system som vi…

Julia Peralta: Vilket företag är det?

Alf Brandtieng: … ja, de heter, TEKIS är en del i det här systemet, men DESANO heter det, och de har köpt in ett antal mindre företag, exempelvis ett företag som räknar trafik eller Mora strand och TEKIS har de också köpt in och ARKIVA, det som jag har jobbat på efter Kommundatatiden. Så man har samlat upp de här kommunaltekniska systemen inom någon sorts ram och där man säljer ju fortfarande produkterna och så där men man kör ju inte i en datacentral utan man kör det i egna datorer då.

Julia Peralta:: Inga andra, så där stora förändringar du kan komma på?

Alf Brandtieng: Jag, jag har en artonårig son som går på SMIT, heter det, alltså på gymnasiet.

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Han använder idag Photoshop och digitalkamera. Han har databaser. Han chattar med sina kompisar på kvällarna och gör alla möjliga grejer, allt med datorn, telefoni, allting. När jag började en gång då på 60-talet, då vi fick till och med programmera i maskinspråk med nollor och ettor, det var inte så stort, programmet, men vi gjorde det i alla fall, men de program vi gjorde då som var väldigt maskinnära egentligen, då gjorde vi ju operativsystemet var och en själva, då kan man ju räkna ut hur operativsystemet blev, alltså, de var olika för varenda program alltså, enkla saker som hur många gånger man läser om när det är skrivfel eller, och sådant där. Och då ser man honom sitta där hemma, han gör allting obehindrat, han behöver bara läsa i en bok idag för att förstå det hur man utnyttjar det, så, det har ju hänt otroligt mycket.

Julia Peralta: På kort tid.

Alf Brandtieng: … på kort tid ja, och sedan, nästa steg, tycker jag då att man sammanför alltihop, telefoni, television, IT, eller, jo, IT, PC:n, i samma maskin och att man då gör det lite mer lätthanterat än vad vi hade för det som har sålts har inte alltid varit så lätthanterat utav användaren, egentligen. Det vi har varit dåliga på det är ju att göra det användarvänligt.

Julia Peralta: Ja, varför?

Alf Brandtieng: Ja, varför, det beror ju på okunskap naturligtvis och sedan har det ju berott på slöhet kanske också. Man har ju nästan tyckt att, det har varit sådant där påklistrat, men det har större betydelse än vad vi någonsin trodde när vi började med det här. För att allting, om man skall kunna sälja det, om man nu ser det ur den synpunkten, då skall det vara lättanvänt, men jag tänker på en sak som idag, om man skall spela in TV-program eller, om man får en sådan här apparat, köper den på en affär idag så är det ju för fan knappt man kan installera den själv, för att få den att fungera, det, det är ju jättesvårt alltså, man har ju missat någonting där egentligen.

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Att det skall vara, det är vanliga människor som skall göra det där, ja. Ja, gamla tider. Om man går tillbaka till det där du frågade, det där om reaktioner och så. Jag vet ju, vi fick ju det ibland, det ringde folk och var arga för att vi hade gjort si och så och, bland annat en VLT-ägare, äldre man som ringde och var förbannad en gång för han hade fått betalningspåminnelse just och pratade, han pratade länge och så, ja, man svarade då hövligt, och då sade han, ”Tack skall du ha”, sade han sedan och lade på, då var han nöjd och han, och jag menar, han var kunnig, han visste vad det var, information och så där, men jag menar, den andre, pappa, eller sonen till en gammal mor som hade fått betalningspåminnelse, han hade inte lika lätt för att prata sig igenom det där som den här VLT-gubben hade för han vart mer förbannad…rent ut sagt för att vi hade varit oanständiga mot hans mor. Så det förekom.

Julia Peralta: Om du tänker på datacentralen, alltså, Västerås, fanns det något speciellt med den, på den tiden?

Alf Brandtieng: Menar du nu, hur långt fram i tiden, är vi på 70-talet?

Julia Peralta: Ja, vi pratar -60, 70-talet, skiljde det sig från andra… för vad jag förstår så fanns det datacentraler, de stora städerna hade datacentraler till exempel, egna datacentraler. På vilket sätt, om Västerås skiljde sig?

Alf Brandtieng: Ja, på det viset att vi sålde ju tjänsterna till kommunerna runtomkring. Vi arbetade ju mot flera olika kommuner.
Julia Peralta: Så ni var någon form av miniKommundata?

Alf Brandtieng: Så kan man säga. Men vi kallade ju oss kommunala datacentralen, fast vi var ju en enhet på drätselkontoret i kommunen.

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Så att, det ägdes ju hela tiden utav Västerås kommun, tills Kommundata kom in i bilden.

Julia Peralta: Gick det med vinst?

Alf Brandtieng: Vad sade du?

Julia Peralta: Alf, gick det med vinst?

Alf Brandtieng: Vilken?

Julia Peralta: Datacentralen.

Alf Brandtieng: Ja. Det gjorde det. Men statskamrern eller, vad han nu kallades för någonting, han såg att det var ju en utveckling där systemutveckling, systemavdelningen ökade och, där han var osäker på hur utvecklingen skulle se ut framöver, men nu är vi i slutet på 70-talet alltså. Då var det ju lämpligt att gå ihop, eller att gå in i… Kommundata. Och, det hade ju förekommit propåer från Kommunförbundet tidigare om att Västerås inte borde ha någon datacentral, utan det borde vara Kommunförbundets datacentral, alltså, Kommundata. Det var ju med vid något sammanträde där förbundledningen sade det att, ni får följa de regler som gäller annars skall ni inte verka på mattan.

Julia Peralta: Västerås fanns med i Kommunförbundet, Västerås kommun?

Alf Brandtieng: Ja. De var med i Kommunförbundet.

Julia Peralta: Ja, men de hade en egen datacentral?

Alf Brandtieng: Ja. Men det hade ju Stockholm och, nej, nu vet ju inte jag om Malmö och Göteborg, om de var med i Kommunförbundet, men det, jo, visst var de det.

Julia Peralta: Ja. Men de hade också egna datacentraler, menar du?

Alf Brandtieng: Ja. Och när det gällde K-PAI, det lönesystem som utvecklades, då var det ju en gruppering som bestod utav Kommunförbundet Stockholm, Göteborg, Malmö och Västerås. Och alla utvecklade egna…

Julia Peralta: System?

Alf Brandtieng: Ja, med samma underlag. Jag tror alltså att i kommunerna, de större kommunerna var det så att man inte gärna ville göra som någon från Kommunförbundet sade att de skulle göra. Inte förrän man inser att det kostar mer än vad det smakar att gå en egen väg, tror jag.

Julia Peralta: Vad använde man för leverantörer, var det mest IBM?

Alf Brandtieng: Ja, i Västerås så var det ju det, IBM, men Kommunförbundet hade ju UNIVAC eller, Kommundata, och Stockholm hade ju IBM, Malmö hade Data General, Göteborg hade IBM. Men vi hade ju vissa samarbeten med de här kommunerna, när vi skulle sätta igång nya system och så där, då pratade vi ju igenom med dem om att vi kunde lära, få del av någonting eller så.

Julia Peralta: Och det var en bra kommunikation, det var en god samarbetsanda?

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: Kommer du ihåg datacentralen, din tid här som en bra tid, var det en bra arbetsmiljö, en bra arbetsplats?

Alf Brandtieng: Ja, det var det. Det var ju så att man såg ju allting framåt. Då var vi tillbaka till det där igen, med positiv syn, men det var ju faktiskt så att det fanns inga moln på himmelen egentligen. Utveckla nya system, göra mer och mer och tekniken utvecklas. Det började ju komma då i slutet på 70-talet, lite orosmoln, kostnaderna framför allt. sedermera kom det ju, …på 90-talet, då blev det ju kärvt av olika skäl. Ja, jag tyckte det var en bra arbetsplats, alla vi träffades, några gubbar som var med från den gamla tiden där, Stig Larsson och, Sixten Eriksson och Bengt Lindberg.

Julia Peralta: Karl-Erik?

Alf Brandtieng: Karl-Erik Franke-Blom, ja. Och sedan är det dessutom, en drätselchef, nej, ekonomidirektör, hette han nog, ja, en som var chef där nere som brukar vara med också som heter Sven-Erik. Och han var ju, han var inte drätselchef, fram till -79, men han har vart det på senare tid. Det är klart, det är en massa gamla minnen, men det är klart, ju äldre man blir ju vackrare blir minnena på något vis.

Julia Peralta: Alf, om du tänker på dina medarbetare som kom in senare. Skiljde de sig i utbildningsbakgrund, alltså, hade de längre utbildningar?

Alf Brandtieng: Ja. Det tänkte jag faktiskt på innan jag kom hit, för första tiden, om vi säger första gruppen, det var ju vi då som kom som inte hade någon utbildning alls utan… Vi kom från något jobb helt enkelt, vanligt yrke. Sedan började ju, kom den här postgymnasiala utbildningen på Karlforska skolan för programmerare och där rekryterade vi de flesta från början då, eller efter den här första vågen, sedan kan man säga, börja-

de komma synpunkter på oss och vår utbildning och det var ju inte lustigt egentligen, men man sade så här att en gatuchef, han ville gärna träffa en försäljare eller systemman som hade gått på Chalmers. Det fanns en positiv syn på detta och, dels så var ju kunskaperna högst annorlunda jämfört med en som hade varit springschas på Orrefors glasbruk på kontoret och en som hade gått och utbildat sig, och så att då började vi, men nu är vi efter 70-talet alltså, då började vi att ta in civilingenjörer och civilekonomer. Innan hade vi tagit fil kand. fanns ju några sådana kvar, det var damer framförallt, av någon anledning, jag vet inte varför, men det var de. Så, att idag är kraven ganska säkra på om man skall jobba med system för vatten och avlopp och sådant där fordras en god teknisk utbildning, faktiskt, för att kunna klara sig. Sedan kanske för programmeringen kanske man inte behöver det egentligen, men det där finns ju IT-sidan också, tillgodosedd då, men det fanns inte på den tiden.

Julia Peralta: Nej.

Alf Brandtieng: Jag tycker att idag, jag skulle sannolikt inte få jobb någonstans om jag skulle försöka idag på IT-sidan. …Vi testades ju dock, de här testerna var ju, det har vi haft synpunkter på. Då var det ju IBM som hade någon entimmas test, och den var väldigt lik den test som jag gjorde när jag blev signalist en gång i tiden, i flygvapnet.Det var mycket sådana här figurer och lite matte, enkelt och så där. Men jag menar, när man sökte folk till flygvapnet och det var ju tusentals personer som sökte, och man körde den här testen och så tog man in, när jag kom in, trettio stycken. Man kan ju kanske fråga sig, vad den där testen betydde i sammanhanget.

Julia Peralta: Fick ni gå interna utbildningar, vidareutbilda er inom…?

Alf Brandtieng: Inom IT, eller inom data?

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Ja, alltså, IBM höll ju, eftersom vi tillhörde IBM-gänget då, IBM hade utbildning, det hade de ju redan på 60-talet. Men det var ju systemmän…som stod där och mässade på den här utbildningen och en del var man rädd för. De var ju inte pedagoger alla. Sedan, det var ju också så att man gjorde ju prov och resultatet meddelades ju till arbetsgivaren i början i varje fall. När jag gick 1401-kurs då satt jag jämte Herbert Söderström, det var ju en utav de här skjutjärnsjournalisterna, i TV i början någon gång. På den andra sidan satt en civilingenjör som hette Kjell Berg som är något högt idag, eller, nu har han slutat, men, det var ju, alltså, från ingenting och till intelligenta och duktiga människor. Så det var inte så lätt att hålla utbildningen heller. Den här TV-mannen, han gick väl bara varannan dag, tror jag, på den där utbildningen, men han kunde allting bättre än vad vi andra kunde, om han hade privatlärare, nej, han var duktigare alltså.

Julia Peralta: Fick ni gå andra utbildningar, alltså, utöver de tekniska utbildningarna som IBM erbjöd, fick ni andra typer av utbildningar?

Alf Brandtieng: Ja, om du menar, projektledare är en annan utbildning så fick man gå en sådan, eller, ADB-chefsutbildning så fick ju de personer som behövde det, gå sådant.

Julia Peralta: Ja. Fick du du gå någon sådan någon gång?

Alf Brandtieng: Ja, vad fasen heter det, ja, projektledarutbildning har jag gått flera stycken för de varierade ju också under den här tiden, första tiden då skulle man ju ha tio projekt samtidigt och sedan förändrades det. Man skulle vara snabb och göra bara vissa saker och sedan så skulle man bli mer noggrann och göra en sak i taget ordentligt. Nej, men, det var lite raljerande. Det har ju förändrats genom åren, det här, hur man ser på det. ADB-chef, det gick man ju under en tid, den gick jag. Det tog väl ett halvår alltså. Det var vid fyra tillfällen och så hade man arbete med sig hem. Jag kommer inte ihåg vad utbildningsanstalten heter, den finns ju fortfarande, institut för företagsledning, IFL. Annars vet jag inte. Man har ju varit frikostig med utbildning och resor så.

Julia Peralta: Vad ingick i de här utbildningarna förutom den tekniska kunskapen?

Alf Brandtieng: Ja, projektledare, då var det ju att kunna leda projekt alltså, det var ju det det gick ut på och vilken metod de tyckte man skulle använda sig utav. Och den här, ADB-chefsutbildningen, det var både teknik och hur arbetsledare och ekonomi och, men den var ju inte en fullständig utbildning, om man säger så. Den var ju gjord så den låg på chefsnivå, alltså, man kunde läsa vissa ekonomiska rapporter, ja, övergripande, kan man säga.

Julia Peralta: Fanns det några utbildningar om effektivisering av verksamheter och rationalisering av…?

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: Eller ni kanske inte fick gå sådana utbildningar?

Alf Brandtieng: Ja, rationaliseringsutbildning, men den var så kort så jag tror inte den var så effektiv, men det var i början man fick gå en sådan. Nej, jag skall nog ta tillbaka att det var en utbildning, det var nog bara en information.

Julia Peralta: En information som ni fick här på, alltså…?

Alf Brandtieng: Nej, det var i Arboga.

Julia Peralta: … inom det militära?

Alf Brandtieng: Ja. Men jag tänkte på, dataföreningen hade ju ofta seminarier och sådant där och de fick man ju gå på, men de var ju över hela fältet och nyckeltal, var ju en sådan där grej man kommer ihåg, som togs fram. När programmerarna skulle göra, ja, ett visst antal satser varje timme…Och man kunde kolla upp det. Jag vet inte om de har sådan utbildning fortfarande eller håller på med sådant fortfarande men, vi fick överge det ganska snabbt…om vi skulle ha några programmerare kvar. I Kommundata, där hade de ju ett speciellt chefsprogram alltså som gick under, det varade nog ett par år, tror jag, men det var ju alltså, korta insatser här och där.

Julia Peralta: Då skall vi avsluta Alf. Efter att Kommundata tog över…

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: … så började du jobba, du fortsatte att jobba…

Alf Brandtieng: På Kommundata, ja.

Julia Peralta: … och du var i Västerås då?

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: Du behövde inte pendla?

Alf Brandtieng: Nej, men jag hade ju folk på många olika ställen.

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Skellefteå, Älvsjö, Karlstad, Växjö, Ronneby.

Julia Peralta: Som du åkte till?

Alf Brandtieng: Ja, det tillhörde mitt produktområde.

Julia Peralta: Åkte du till dem ibland eller skötte du det via telefon.

Alf Brandtieng: Det var både och alltså, men jag åkte ju inte varje dag till Ronneby, det måste jag säga, det var bara en som satt där nere, men man hade lyckats att få folk lite över hela Sverige.

Julia Peralta: Och sedan så jobbade du kvar där inom Kommundata?

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: Hur länge då, innan du…?

Alf Brandtieng: Ja, det var när de lade ned Västerås…så, då fick vi kicken.

Julia Peralta: Du fick det också?

Alf Brandtieng: Ja, det fick jag, jag fick ett erbjudande om att pendla…

Julia Peralta: Till Älvsjö?

Alf Brandtieng: … och till Norrköping alltså, bägge platserna. Vi hade ju ett kontor där, men det var inte aktuellt, det ville jag inte och sedan, hela produktområdet försvann ju egentligen från Kommundata, så jag hade ju ingen plats, om man uttrycker sig så… naturlig plats.

Julia Peralta: Och då, gjorde du vad?

Alf Brandtieng: Nej, då startade jag ett eget företag.

Julia Peralta: Jobbade som konsult?

Alf Brandtieng: Ja.

Julia Peralta: När var det, kommer du ihåg?

Alf Brandtieng: Trettioförsta i tolfte -92, slutade jag, eller fick sluta då. Då höll jag på med det i två år, och så gick jag till ARKIVA.

Julia Peralta: Och där pensionerades du?

Alf Brandtieng: Vad sade du? nej. Då var jag marknadschef där, marknadsorienterad, och sedan höll jag ju på med kunder och så vidare. Jag kände ju väldigt mycket teknisk personal i kommunerna i Sverige, eller, nu börjar de, som jag, bli pensionerade. ARKIVA, de sysslade ju med statsbyggnadskontor, framför allt alltså. De har kartor, ritningar över varenda fastighet vi har. Det var ju bra för ingången i kommunen där man skulle sälja och så där. Sedan tänkte vi oss att ARKIVA skulle utökas, och man skulle ha en utvecklingsavdelning och sedan skulle vi ha servicebyrå och försäljning utav våra produkter i ett företag, så jag blev VD för det då. Och sedan så, det här utvecklingsbolaget, det gick inte bra. Det kostade mer än vad det smakade, ägaren hade hand om det och då gick han tillbaka till, eller då sade han det att ”du får sluta som VD, jag tar det själv då.” Då vart jag konsult hos dem. Jag fick faktiskt jobba om jag ville, heltid, men då började jag sakta men säkert att lägga av med arbetet.

Julia Peralta: Ja.

Alf Brandtieng: Men jag håller på, som sagt, lite smått, men nu är det nog sista svängen. Men så det är i ARKIVA jag har pensionerats egentligen.

Julia Peralta: Alf, är det något som jag inte har frågat dig som du tycker är viktigt.

Alf Brandtieng: Ja, det beror, jag vet ju inte riktigt vad det är, du vill få ut. Nej, jag märker det när jag får se det här i utskrift, om det är värt att skrivas ut för att det är ju så mycket som jag inte har koll på här, tider och sådana där grejer.